

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

32466

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

İzmir'in Aliğa ilçesinde faaliyet gösteren İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'ye ait termik santralin ruhsatı olmaksızın 4 Nisan 2014'ten beri yani 11 yıldır çalışmaya devam ettiği basına yansıyan haberlerle kamuoyunun gündemine gelmiştir. Belediye tarafından 2023 yılında mühürlenmesine rağmen faaliyetini sürdüren bu santralin, hukuki süreçlere ve idari yaptırımlara rağmen üretimini nasıl devam ettirebildiği ve bu duruma hangi kurumların göz yumduğu ciddi bir soru işaretidir. Santralin bölgedeki tarım arazilerine ve zeytinliklere zarar verdiği, çevre ve halk sağlığı üzerinde olumsuz etkiler yarattığı iddiaları da endişeleri artırmaktadır.

Aliğa'daki bu örnek, ne yazık ki Türkiye'deki tekil bir vaka değildir. Ülkenin dört bir yanında, maden sahalarından sanayi tesislerine, enerji santrallerinden organize sanayi bölgelerine kadar birçok işletmenin gerekli Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu olmaksızın veya ruhsatsız bir şekilde faaliyet gösterdiğine, denetim mekanizmalarının yetersiz kaldığına ve "cezasını öder, üretmeye devam ederim" anlayışının hâkim olduğuna dair yoğun şikayetler mevcuttur. Çıkan son yasalar da göstermektedir ki anayasal güvence altında olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ve ekolojik dengenin sermaye karşısında savunmasız bırakılmıştır. Kamu idaresinin ve ilgili bakanlıkların, bu hukuksuzlukları önleme ve denetleme görevini ne ölçüde yerine getirdiği yurttaşlar tarafından sorgulanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. İzmir Aliğa'da 11 yıldır ruhsatsız olarak faaliyet gösterdiği iddia edilen enerji santrali hakkında Bakanlığınız tarafından bugüne kadar hangi idari işlemler yapılmıştır? Yapılan denetimlerin sonuçları nelerdir? Tesise herhangi bir idari yaptırım uygulanmış mıdır? Uygulandıysa bu yaptırımlar nelerdir ve takip edilmiş midir?
2. Söz konusu santralin faaliyete başladığı günden bugüne kadar bölgedeki hava, su ve toprak kalitesine etkileri üzerine Bakanlığınızca yapılmış bilimsel bir inceleme veya rapor mevcut mudur? Bölge halkının ve çiftçilerin tarım arazilerinin zarar gördüğüne yönelik şikayetleri hakkında bir çalışma başlatılmış mıdır?
3. Türkiye genelinde son 10 yılda, "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı olmaksızın faaliyete başladığı veya ruhsatsız çalıştığı tespit edilen kaç adet sanayi tesisi, maden ocağı ve enerji santrali bulunmaktadır? Bu tesislerin illere ve faaliyet alanlarına göre dağılımı nedir?
4. Ruhsatsız veya ÇED mevzuatına aykırı faaliyet gösterdiği için idari para cezası uygulanan tesislerin ne kadarı, cezayı ödedikten sonra mevzuata aykırı faaliyetlerine

devam etmiştir? Bu durumun önüne geçmek için daha caydırıcı hangi yasal düzenlemeler yapılması düşünülmektedir?

5. Ruhsatsız olan bu tesis çıkan mahkeme kararlarına rağmen prosedürü yerine getirmeden çalışmaya devam etmiştir. Bu durumda tesisi kapatacak mısınız?
6. Bakanlığınıza bağlı denetim birimlerinin personel ve teknik donanım kapasitesi, Türkiye'deki tüm endüstriyel tesisleri etkin bir şekilde denetlemeye yeterli midir? Son 5 yılda denetim sayılarında ve bu denetimler sonucunda tespit edilen usulsüzlük oranlarında ne gibi bir değişiklik olmuştur?